

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 grudnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jolanta Cierpiał
Sędziowie:	SSA Wiesława Stachowiak del. SSO Izabela Halik (spr.)
Protokolant:	inspektor ds. biurowości Agnieszka Perkowicz

po rozpoznaniu w dniu 9 grudnia 2014 r. w Poznaniu

sprawy z wniosku **R. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji wnioskodawcy R. S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Koninie

z dnia 1 kwietnia 2014 r. sygn. akt III U 1105/12

1. **oddala apelację;**

2. **nie obciąża wnioskodawcy kosztami zastępstwa procesowego pozwanego w postępowaniu apelacyjnym.**

del. SSO Izabela Halik (spr.)	SSA Jolanta Cierpiał	SSA Wiesława Stachowiak
-------------------------------	----------------------	-------------------------

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 sierpnia 2012 r. znak; (...) - (...) - (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. odmówił R. S. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy powołał się na orzeczenie Komisji Lekarskiej z dnia 25 lipca 2012 r., która stwierdziła, że wnioskodawca nie jest niezdolny do pracy i w związku z tym brak jest podstaw do przyznania mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Z decyzją powyższą nie zgodził się R. S., który podniósł, że bóle kręgosłupa, stawów i mięśni oraz drętwienie i utrata czucia w nogach i rękach uniemożliwiają wykonywanie nawet najprostszycch czynności.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując argumenty wskazane w zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 1 kwietnia 2014 r. sygn. akt III U 1105/12 Sąd Okręgowy w Koninie oddalił odwołanie.

Podstawą rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego były następujące ustalenia i rozważania:

R. S. urodzony (...) z wykształcenia jest technikiem budowlanym, technikiem obsługi ruchu turystycznego, ostatnio pracował jako magazynier. Od dnia 9 grudnia 2010r. do dnia 25 maja 2011r. odwołujący przebywał na zasiłku chorobowym, a od 26 maja 2011r. do 19 maja 2012r. pobierał świadczenie rehabilitacyjne.

W dniu 7 maja 2012r. R. S. złożył wniosek o przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Lekarz Orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 28 czerwca 2012r. uznał, że wnioskodawca nie jest niezdolny do pracy.

R. S. wniósł sprzeciw od orzeczenia lekarza orzecznika i Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 25 lipca 2012r. uznała, że wnioskodawca nie jest niezdolny do pracy.

W związku z powyższym zaskarżoną decyzją z dnia 6 sierpnia 2012r. organ rentowy odmówił R. S. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W celu wyjaśnienia kwestii spornej Sąd Okręgowy przeprowadził dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych: neurologa (Z. R.), ortopedy (M. G.), psychiatry (J. O.) i psychologa (J. G.).

Sąd I instancji na podstawie opinii biegłych ustalił, że u odwołującego występują:

- bóle kręgosłupa w wywiadzie w przebiegu niespojenia łuku bez upośledzenia sprawności i bez następstw neurologicznych,

- drobne wielomiejscowe nieprawidłowości rozwojowe kręgosłupa lędźwiowego i kości krzyżowej - bez klinicznych następstw neurologicznych,
- zaburzenia lękowe i depresyjne mieszane.

Biegli ortopeda, neurolog, rozpoznając wyżej wymienione schorzenia stwierdzili, że odwołujący jest zdolny do pracy.

Natomiast zdaniem biegłego psychiatry J. O. wnioskodawca jest częściowo niezdolny do pracy na okres lat 2. Biegły psychiatra wskazał, że u R. S. konieczne jest dalsze leczenie psychoterapeutyczne wraz z farmakoterapią dla odzyskania równowagi psychicznej i powrotu do zdrowia. (opinia k-31-36).

Pozwany organ rentowy w piśmie procesowym z dnia 20 lutego 2013r. wniósł zastrzeżenia do opinii podnosząc, że nie zgadza się z opinią biegłego psychiatry, gdyż ocena stanu psychicznego nie wskazuje na naruszenie sprawności organizmu w stopniu warunkującym orzekanie długotrwałej niezdolności do pracy, a opinia biegłego psychologa potwierdza sprawność intelektualną wnioskodawcy. Ponadto pozwany wniósł o powołanie innego biegłego psychiatry.

Biegły psychiatra J. O. w opinii uzupełniającej z dnia 16 kwietnia 2013r. (k-52) podtrzymał opinię wydaną w sprawie i wskazał, że psycholog w opinii ocenia strukturę neuropsychologiczną tj. zmiany organiczne (...), których w przypadku opiniowanego nie stwierdzono.

Pozwany w piśmie procesowym z dnia 7 maja 2013r. ponownie wniósł zastrzeżenia do opinii uzupełniającej wydanej przez biegłego psychiatrę, wskazując, że przebieg choroby psychicznej jest łagodny i wnosząc o powołanie innego biegłego psychiatry.

Postanowieniem z dnia 10 maja 2013r. Sąd I instancji przeprowadził dowód z opinii drugiego biegłego psychiatry D. J. (1) (opinia k-87).

Sąd Okręgowy na podstawie opinii biegłego psychiatry D. J. (1) ustalił, że wnioskodawca cierpi na łagodne zaburzenia lękowo- depresyjne w przebiegu przewlekłej choroby somatycznej. Biegła psychiatra nie stwierdziła u wnioskodawcy ani częściowej ani całkowitej niezdolności do pracy.

Z uwagi na fakt wydania dwóch rozbieżnych opinii w sprawie dla rozstrzygnięcia sprawy Sąd Okręgowy przeprowadził dowód z trzeciej opinii biegłego psychiatry (J. T.), co uczynił postanowieniem z dnia 12 lipca 2013r. oraz dodatkowo przeprowadził dowód z opinii biegłego reumatologa (M. W.) z powodu podniesienia przez wnioskodawcę, że leczy się na schorzenia reumatologiczne (opinia k-98-99).

Sąd I instancji na podstawie opinii biegłych psychiatry i reumatologa ustalił, że u odwołującego występują zaburzenia lękowe - depresyjne, łuszczycowe zapalenie stawów do obserwacji, łuszczycyca.

Biegli nie stwierdzili u R. S. niezdolności do pracy z przyczyn psychiatrycznych i reumatologicznych. Biegły psychiatra nie stwierdził takiego nasilenia objawów psychopatologicznych, które powodują długotrwałą niezdolność do pracy zarobkowej. Z kolei jak wynika z opinii biegłego reumatologa, zgłaszane dolegliwości oraz zmiany w narządzie ruchu spowodowane chorobą - łuszczycowe zapalenie stawów nie ograniczają sprawności wnioskodawcy w takim stopniu, aby mogły być powodem uznania niezdolności do pracy.

R. S. wniósł zastrzeżenia do opinii biegłego psychiatry w piśmie procesowym z dnia 5 grudnia 2013r. wnosząc o przeprowadzenie dowodu z opinii dermatologa oraz opinii innego biegłego psychiatry, reumatologa i przeprowadzenia dowodu z przesłuchania świadków na okoliczność, iż powód jest trwale niezdolny do pracy.

Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 16 grudnia 2013r. powołał biegłego dermatologa (T. W.) i ustalił, iż wnioskodawca cierpi na łuszczycę zwyczajną i z tego powodu nie jest niezdolny do pracy (opinia k-158).

Z kolei biegła reumatolog M. W. w opinii uzupełniającej (k-163) podtrzymała opinię wydaną w sprawie wskazując, że wnioskodawca leczony jest z powodu podejrzenia łuszczycowego zapalenia stawów i obecnie nie stwierdza się aktywności klinicznej choroby oraz ograniczenia w takim stopniu, aby można było uznać go za niezdolnego do pracy.

Sąd Okręgowy oddalił wnioski złożone przez R. S. o powołanie następnego zespołu biegłych oraz o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków na okoliczność stanu jego zdrowia i jego niezdolności do pracy, gdyż wskazanie czy osoba ubiegająca się o rentę jest zdolna bądź niezdolna do pracy wymaga wiedzy fachowej, a taką posiadają jedynie biegli lekarze odpowiedniej specjalizacji.

W ocenie Sądu I instancji opinie biegłych lekarzy sądowych są logiczne, spójne i pełne. Zdaniem Sądu Okręgowego opinia biegłego psychiatry J. O. okazała się nieprzydatna do sprawy w konfrontacji z opiniami wydanymi przez dwóch innych biegłych psychiatrów, którzy w sposób przekonujący uzasadnili swoje opinie. Opinie psychiatrów jak i pozostałych biegłych zostały wydane po zebraniu wywiadu od wnioskodawcy, po zapoznaniu się z dokumentacją lekarską znajdującą się w aktach rentowych, a także po badaniu przedmiotowym.

Wydane opinie przez biegłych sądowych dostarczyły Sądowi Okręgowemu wystarczających informacji niezbędnych do rozstrzygnięcia kwestii spornej w niniejszej sprawie. Brak też było podstaw do powoływania biegłych innych specjalności lub przeprowadzania opinii z innych biegłych.

Sąd I instancji podkreślił, że samo niezadowolenie strony z treści opinii biegłego, gdy nie zgłasza on konkretnych zarzutów w stosunku do opinii, nie powoduje konieczności powoływania kolejnego biegłego, czy kolejnych biegłych (por. SN z dnia 15 lutego 1974 roku II CR 817/73 niepubl.).

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy działając na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc odmówił R. S. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Apelację od powyższego wyroku złożył odwołujący R. S., który wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i ponowne rozpatrzenie sprawy.

W uzasadnieniu apelacji wskazał, że jego lekarze prowadzący (neurolog i reumatolog) stwierdzili, że nie nadaje się on do pracy fizycznej i umysłowej.

W odpowiedzi na apelację pozwany organ rentowy wniósł o oddalenie w całości apelacji oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego za II instancję według norm przepisanych.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że wyrok Sądu I instancji jest w pełni trafny i zgodny z zebrany materiał dowodowy w sprawie oraz z obowiązującymi przepisami.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja odwołującego R. S. okazała się niezasadna.

Na wstępie rozważań stwierdzić należy, że Sąd Okręgowy prawidłowo i wyczerpująco ustalił stan faktyczny w niniejszej sprawie, jak również wszechstronnie rozważył zgromadzony w toku postępowania materiał dowodowy, a jego wnikliwa i bezstronna analiza zgodna jest z zasadami logiki i doświadczenia życiowego. Z uwagi na to Sąd Apelacyjny przyjął na podstawie art. 382 k.p.c. ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego za własne, dzieląc przytoczoną, dla uzasadnienia rozstrzygnięcia podstawę prawną i dotyczące jej wywody.

W tym miejscu przypomnieć należy przepisy ustanawiające przesłanki nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W myśl art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013r. poz. 1227 z późn. zm.) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1. jest niezdolny do pracy,
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
3. niezdolność do pracy powstała w okresie ubezpieczenia lub w okresie nieskładkowym zaliczanym do okresu ubezpieczenia albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Na podstawie art. 57 ust 2 powyższej ustawy przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

Zgodnie z art. 58 ust 1 pkt 5 ustawy warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat.

Okres, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy; do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej (art. 58 ust 2).

Przepisu art. 58 ust 2 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy, o którym mowa w art. 6, wynoszący co najmniej 25 lat dla kobiety i 30 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy (art. 58 ust. 4).

R. S. nie kwestionował ustalonych okresów składkowych i nieskładkowych. Apelujący wskazał, że jego lekarze prowadzący (neurolog i reumatolog) stwierdzili, że nie nadaje się on do pracy fizycznej i umysłowej i z tego względu zasadne jest przyznanie mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Apelujący nie wskazał jednak żadnych nowych okoliczności, ani nowych dowodów, świadczących o tym, że jest on niezdolny do pracy.

Opinię o stanie zdrowia odwołującego, sporządzoną przez biegłych lekarzy neurologa Z. R., psychologa J. G., ortopedę M. G., psychiatry D. J. (1), psychiatrę J. T., reumatologa M. W., dermatologa T. W. należało uznać za miarodajny i w pełni wiarygodny dowód. Opinia biegłych wydana została po zapoznaniu się przez biegłych z całą dostępną dokumentacją medyczną oraz po zbadaniu odwołującego. Apelujący nie przedłożył obecnie żadnej nowej dokumentacji medycznej.

Jeśli chodzi o opinię biegłego psychiatry J. O. Sąd pominął dowód z opinii tego biegłego, albowiem opinia ta była odosobniona i nie znalazła poparcia w opinii dwóch kolejnych biegłych psychiatrów, którzy wydawali opinię o stanie zdrowia odwołującego.

W tym miejscu wskazać należy, że ustalenie czy odwołujący jest niezdolny do pracy przez Sąd nastąpić może wyłącznie w oparciu o opinię sporządzoną przez biegłych, która nie może być zastępowana innymi dowodami np. zeznaniami świadków, dowodem z oględzin. Dowód z opinii lekarskiej w tej kategorii spraw jest więc dowodem koronnym, analizującym i sumującym przeciwstawne oceny prezentowane przez strony („Dowód z opinii lekarza biegłego w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych” SSN Beata Gudowska, Przegląd Ubezpieczeń Społecznych i Gospodarczych 2001r., Nr 6, s. 8-12). Sąd drugiej instancji, aby poczynić ustalenia istotnie odbiegające od ustaleń dokonanych w postępowaniu w pierwszej instancji na podstawie opinii biegłego lekarza sądowego, powinien zatem zasięgnąć dodatkowej opinii tego samego lub innych biegłych. Podkreślić przy tym należy, że o ewentualnym dopuszczeniu dowodu z opinii innego biegłego tej samej specjalności medycznej nie może decydować wyłącznie niezadowolenie strony, lecz konkretne uwagi i argumenty podważające miarodajność dotychczasowej opinii lub co najmniej miarodajność tę poddające w wątpliwość (por. wyrok SN 30.11.1999r., II UKN 220/99, OSNP 2001r., Nr 6, poz. 204, SA 25.06.2002r., III AUa 811/02, OSA 2003r., Nr 9, poz. 35, SN 04.08.1999r., I PKN 20/99, OSNP 2000r., Nr 22, poz. 807).

Apelujący tymczasem nie podniósł żadnych merytorycznych zarzutów do wydanego w sprawie wyroku, mogących podważyć wiarygodność opinii biegłych sądowych, co do ustalenia, że nie jest on niezdolny do pracy.

Kontrola opinii biegłego powinna polegać na sprawdzeniu prawidłowości – z punktu widzenia wymagań logiki i zasad doświadczenia życiowego, rozumowania przeprowadzonego w jej uzasadnieniu, które doprowadziło do wydania przez biegłego takiej, a nie innej opinii (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 15.06.1970r, I CR 224/70, OSNCP, Biul. Sądu Najwyższego z 1971r, nr 11, poz. 203). Sąd może ocenić opinie jedynie pod względem fachowości, logiczności i rzetelności. Nie może jednak nie podzielać merytorycznych poglądów biegłego, czy zamiast nich wprowadzać własne stwierdzenia (por. orz. Sądu Najwyższego z dnia 19.12.1990r, I PR 148/90, OSP 1991 11-12, poz. 300)

Sąd Apelacyjny nie dopatrzył się jakichkolwiek nieprawidłowości przy wydawaniu przedmiotowych opinii biegłych i formułowaniu końcowych wniosków, dlatego też nie dostrzegł potrzeby powoływania kolejnych biegłych w postępowaniu przed Sądem II instancji. Tym bardziej, że odwołujący we wniesionej apelacji nie podniósł żadnych konkretnych zarzutów merytorycznych dotyczących treści ww. opinii, które wskazywałyby na uchybienia biegłych

poczynione przy wydawaniu opinii oraz brak fachowości i bezstronności. Z tych też względów Sąd Apelacyjny oddalił wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego reumatologa.

Argumentacja apelującego koncentrowała się jedynie na tym, że leczący go lekarze uznali, że nie jest on w stanie wykonywać pracy ani fizycznej ani umysłowej.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny wskazuje, że powyższe zarzuty odwołującego są niezasadne. Dla Sądu decydujące znaczenie ma bowiem bezstronna opinia biegłych sądowych wydana w toku postępowania i to ona jedynie może stanowić podstawę wyrokowania. Sąd Apelacyjny wskazuje, że biegli, którzy wydawali opinie w sprawie nie negowali samego faktu, że u R. S. występują określone schorzenia i nie jest on osobą w pełni zdrową, jednak stopień zaawansowania schorzeń występujących u apelującego nie jest tak zaawansowany aby można było uznać R. S. za osobę niezdolną do pracy w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Apelacyjny zgadza się również z twierdzeniem Sądu I instancji, że samo subiektywne przekonanie odwołującego, że stan jego zdrowia uzasadnia ustalenie niezdolności do pracy, w żaden sposób nie zdeprecjonowało wniosków przeprowadzonych opinii lekarskich, sporządzonych w oparciu o fachową wiedzę biegłych lekarzy sądowych odpowiednich specjalności.

Reasumując powyższe rozważania uznać należy, że apelujący nie podniósł zarzutów, które mogłyby spowodować zmianę lub uchylene zaskarżonego rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego.

Mając na względzie powyższe rozważania i nie znajdując podstaw do uwzględnienia zarzutów apelacji, Sąd Apelacyjny na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego oraz art. 385 k.p.c., oddalił ją jako bezzasadną.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 102 kpc mając na uwadze trudną sytuację finansową odwołującego. Odwołujący nie pracuje od długiego okresu i jedynym źródłem utrzymania odwołującego jest zasiłku otrzymywany z Ośrodka Pomocy Społecznej. W ocenie Sądu tak trudna sytuacja materialna odwołującego uzasadnia odstąpienie od obciążenia odwołującego obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego pozwanego w postępowaniu apelacyjnym.

SSO del. Izabela Halik SSA Jolanta Cierpiel SSA Wiesława Stachowiak